

Tid Torsdagen den 18 maj 2017 kl. 16.00 – 16.35
Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset
Justerat Tisdagen den 30 maj 2017

Daniel Helldén

Cecilia Brinck

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Daniel Helldén (MP), ordföranden

Cecilia Brinck (M), vice ordföranden

Jan Valeskog (S)
Bawer Kevir (S)
Inger Lagerman (S)
Lorentz Tovatt (MP)
Sara Stenudd (V)
Bo Arkelsten (M)
Peter Jönsson (M)
Eva Ekmehag (M)
Patrik Silverudd (L)
Karin Ernlund (C)

Tjänstgörande ersättare:

Martin Engman (S)

för Kristina Öberg (S)

Ersättare:

Roland Eliasson (S)
Åsa Janlöv (S)
Petra Schagerholm (MP)
Viveca Wallqvist (MP)
Zakarias Zouhir (V)
Anette Hellström (M)
Jonas Lilleberg Eriksson (M)
Erik Persson (M)
Jan Erik Leijon (M)
Jill Eriksson (L)
Mikael Valier (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Jonas Eliasson, Karin Dhakal, Åse Geschwind,
Inga-Lill Hultin, Lars Jolérus, Mattias Lundberg och Elisabet Munters samt
borgarrådssekreteraren Thomas Karlsson.

§ 12**Vision för City. Redovisning av arbete med program samt trafik- och gatumiljöplan. Reviderat utredningsbeslut och beslut om remiss**

Dnr T2017-01102

Beslut

Trafiknämnden beslutar enligt kontorens gemensamma förslag:

- 1 Trafiknämnden beslutar att ge trafikkontoret i uppdrag att skicka Trafik- och gatumiljöplan för City på remiss.

Handlingar i ärendet

Trafikkontorets, expolateringskontorets och stadsbyggnadskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 5 maj 2017.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP), Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet enligt följande:
 - 1 Ärendet återremitteras för komplettering av Trafik- och gatumiljöplan för City.
 - 2 Därutöver anføres följande:

Stockholm står just nu inför ett av sina mest dramatiska skeden när det handlar om stadens framtida gestaltning och uttryck. Det är en utveckling som under de närmsta åren kommer att vara fullt jämförbar med andra omfattande förändringar i Stockholms historia.

En av de största utmaningarna är att definiera och bygga den stad vi vill se för framtiden. Det gäller såväl i city som i ytterstaden. Vi vet av erfarenhet att en snabb utveckling av staden kräver ett stort mått av eftertänksamhet. 1960-talets modernistiska framfart i city liksom genomförandet av miljonprogrammets glesa struktur har medfört en av de allra största samhällsutmaningarna vi har i Stockholm idag – segregerade stadsdelar och ogästvänliga centrala platser. I Stockholms snabba utveckling måste vi slå vakt om Stockholms byggnadstradition där äldre värdefull bebyggelse kompletterats med högkvalitativ spännande ny bebyggelse från varje tidsepok. Därmed kan staden utvecklas beaktande av de kulturhistoriska värdena och behovet av förnyelse. Att

värna den gamla stenstadens bebyggelse ska vara av stort intresse och innebär att även enskilda byggnadsobjekt behöver sättas in i detta sammanhang.

Utgångspunkten för visionen för city måste vara en levande stadsdel dygnet runt, med attraktiva stadsmiljöer, fler bostäder, en mångfald av aktiviteter och stärkt cityhandel. Proportionerna mellan kontorsyta och boendeyta i området ska förändras, till boendeytans fördel. I så hög utsträckning som möjligt ska alla nya detaljplaner innehålla bostäder. City ska erbjuda ett rikt utbud av restauranger, caféer och butiker, liksom en blandning av arbetsplatser och bostäder. Det är av stor vikt att utvecklingen av city därför även säkerställer fullgoda gång- och cykelvägar, kollektivtrafik och andra tillgänglighetsaspekter.

När det gäller de föreslagna trafiklösningarna i Trafik- och gatumiljöplan för City anser vi att ärendet inte är tillräckligt berett och att det i sin nuvarande form inte kan skickas på remiss. Vi vill att ärendet återremitteras för att kunna kompletteras med tydliga trafikanalyser som visar vilka konsekvenser de föreslagna åtgärderna kan komma att få för olika trafikslag. I sin nuvarande lydelse saknar ärendet helt sådana analyser det finns inga försök att ge alternativ till lösningar på de utmaningar som kan uppstå. Vi är positiva till en levande stadskärna där gående, gatuliv, cyklar och kollektivtrafik är prioriterade i enlighet med den framkomlighetsstrategi som vi är eniga om, men är också måna om att framkomligheten säkras för varustransporter och andra som faktiskt behöver kunna ta sig fram i city. Östlig förbindelse är en viktig del i arbetet för att minska genomfartstrafiken och vi finner det märkligt att den inte ens nämns i ärendet. Att endast stänga av gator för biltrafik kommer i sig inte att leda till att trafiken försvinner, utan riskerar att orsaka än värre trängsel.

När Alliansen redan 2012 gav berörda nämnder i budgetuppdrag att ta ett helhetsgrepp på city – Vision för City – så var just idén att skapa en tydlig politisk inriktning för bland annat fastighetsägare att förhålla sig till. Sånär fem år senare kan vi konstatera att mycket av den önskade tydligheten fortfarande inte konkretiserats i dokumentet, vilket tyvärr får anses vara en svaghet. Vår förhoppning är att ett antal delar i dokumentet kommer att förtydligas under den fortsatta processen, bland annat beskrivningarna kring hur om-, till- och nybyggnader kan vara möjliga samt stadens inställning till rivningar kontra bevarande. Just rivningar omnämns i det närmaste inte alls i programmet, vilket utgör

en brist i en så väsentlig fråga.

Väl medvetna om att programmet som helhet nu ska bli föremål för en sedvanlig samrådsprocess så vill vi redan inför detta göra några medskick i mer generella, men likväl väsentliga avsnitt. Efter samrådet och inför ett godkännande av programmet avser vi återkomma med förtydliganden kring detta.

Skrivningarna kring Sergels torg behöver bli tydligare och skarpare. Platsen är idag otrygg under flera av dygnets timmar och är ett exempel på misslyckad modernistisk stadsplanering där människor får ge vika för bilar. Staden behöver ta ett samlat grepp för hur Plattan och hela Sergels torg kan få ett lyft och utvecklas till en attraktiv mötesplats.

Södra Drottninggatan behöver lyftas särskilt. I programmet står det nu ingenting om denna viktiga del av City som har stor utvecklingspotential. Norra delen av Drottninggatan ner till Åhléns har i olika faser genomgått förändringar och upprustningar som ökat gatans attraktivitet, tyvärr har den södra delen inte genomgått samma förvandling. Genom fler levande bottenvåningar, värmeslingor ända ner till Strömgatan samt fler uteserveringar skulle Södra Drottninggatan kunna få ett ansiktslyft som skulle göra gatan till en värdig entré mot Helgeandsholmen och det offentliga Sverige.

Nybroplan är idag rörigt för både fotgängare, cyklister och bilister. Orienterbarheten är svårmanövrerad och många konflikter mellan olika trafikanter uppstår lätt. Det är synd på en så fin plats omgiven av Dramaten, Strandvägen, Raoul Wallenbergs torg och Berzelii park. En åtgärdsplan för denna plats behöver föras in i programmet.

Vi ser positivt på att utveckla stadens bortglömda rum med nya och tillgängliga rekreationsytor som blir till gagn för såväl stockholmarna som stadens publika gestaltning, värden som är omistliga. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. I detta avseende bör även fler möjligheter till överdäckningar av vägar ses över. City lider än idag av de storskaliga trafiklösningar som genomfördes i modernismens namn under mitten av förra seklet. Dåtidens omfattande rivningar och betongkultur med brutala trafikleder mitt i city har skapat sår i staden. Betong och motorväg dominerar istället för Stockholms vattenlinje som skulle kunna framträda. Därför menar vi att den del av Centralbron som

hanterar biltrafiken ska läggas ned i en tunnel, vilket skulle skapa ytor för nya bostäder längs Klara Strand frigörs och att Riddarholmskanalen åter kan öppnas upp. I detta avseende behöver samrådsunderlaget kompletteras.

Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Genom att använda stadens taklandskap på ett bättre och mer effektivt sätt än vi många gånger gör idag får vi åtminstone mervärden på tre olika sätt. Taklandskapen och kvarterens gestaltning blir mer intressanta och dynamiska, vi får sammantaget mer plats för socialt umgänge och för barnen att leka på samtidigt som vi får plats för mer grönska i staden, och vi får ökade möjligheter till närproducerade råvaror. Detta förhållningssätt är framförallt eftersträvänsvärt i de täta stadsmiljöerna såsom city, varför ett förtydligande behöver göras i samrådsunderlaget.

Kungsträdgården är en av stadens mest centrala och uppskattade parker. Dock är den idag relativt sluten och det är nog många som snarare uppfattar Kungsträdgården mer som ett uppdelat torg än som en trädgård. Om Kungsträdgården öppnas upp från Hamngatan och möter stadslivet på ett tydligare sätt skulle den ha större möjligheter att bli en stadspark värdig sitt namn. För att åstadkomma detta krävs att staden tar ett helhetsgrepp på Kungsträdgården, så att parken åter kan bli en naturligt integrerad del av stadslivet. I arbetet med parkens utveckling är det viktigt att säkerställa balansen mellan dess roll som attraktiv grönskande stadspark och dess funktion som evenemangs- och mötesplats. Det behöver göras en grundlig översyn av hur Kungsträdgården ska användas på bästa sätt framöver, utifrån stockholmarnas perspektiv. Samrådsunderlaget behöver förtydligas avseende Kungsträdgården på sida 48 i programmet samt under kapitlet Kungsträdgården i Trafik och gatumiljöplanen. Såsom texten nu är framlagd är den snarare att se som förslag till utredningar snarare en konkret vision om parken.

Det offentliga rummet – gator och trottoarer, torg och parker, kajer och lekplatser – är en väsentlig del av varje stad. Det är i ”utrymmet mellan husen” som spontana möten kan ske, där vi promenerar, fikar, umgås eller bara vistas. Kvaliteten på miljöerna i det offentliga rummet är givetvis viktiga för upplevelsen av hur det är att vistas i Stockholm. Offentliga miljöer som är skräpiga, vandaliserade eller skumt upplysta

skapar en känsla av otrygghet.

Tyvärr finns det platser även i city med spretiga uttryck som med återkommande frekvens kan betraktas av stockholmare och turister på stadens torg och i vissa parker. Detta uttryck är till förfång för helheten, och det är i sammanhanget märkligt att staden inte kan uppvisa någon strategi eller ens policy för hur uttrycket på dessa offentliga platser ska te sig. Det handlar i grund och botten om att säkerställa inbjudande och trygg offentlig miljö. Men det handlar också om att visa upp Stockholm från sin allra bästa sida, för stockholmarna och för världen. I detta avseende behöver samrådsunderlaget tydligt peka på en vision för city med ett attraktivt offentligt rum som kännetecknas av att det är rent, helt, snyggt och överblickbart.

- 3) Patrik Silverudd (L) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet och därutöver anföra följande:

Det saknas i princip helt konsekvensanalys av de föreslagna trafiklösningarna i trafik- och gatumiljöplanen. Vi anser därför att planen saknar flera avgörande delar för att kunna skickas ut på remiss. Remissinstanserna kommer inte att ha tillräckliga underlag för att kunna komma med välinformerade synpunkter. Ärendet bör därför återremitteras för komplettering av planen för trafik- och gatumiljö med konsekvensanalys och förslag på åtgärder för de problem som kan uppstå i samband med de föreslagna trafiklösningarna.

- 4) Karin Ernlund (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- 1 Delvis godkänna kontorens gemensamma förslag till beslut.
- 2 Kontoret återkommer med ett nytt förslag på principer för samfinansiering av offentliga platser.
- 3 därutöver anförs följande:

I grunden är förslaget en bra utgångspunkt för utvecklingen av Stockholms innersta stadskärna. Vi välkomnar också att majoriteten fortsätter det viktiga arbetet Alliansen påbörjade med att omforma Stockholm till en promenadstad. Bilen får göra plats för gång- och cykeltrafik samt kommers och kultur. Detta är väldigt bra, men vi efterfrågar större visioner.

Birger Jarlsgatan, längs Jakobsbergsgatan, upp till Malmskillnadsgatan. För att knyta ihop gångstråket med Hötorgsterrasserna, som Centerpartiet vill permanent öppna för allmänheten, ska staden utreda förutsättningarna för en gångbro över Sveavägen som idag fungerar som en barriär.

Centerpartiet också föreslagit att staden tar fram ett skyskraprogram som pekar ut hur och hur Stockholm kan bygga riktigt höga hus. Som en del i det har vi föreslagit att bygga en skyskrapa i trä ovanpå parkeringshuset Parkaden. Förslaget har hyllats i internationell press för sin nytänkande arkitektur. En sådan skyskrapa skulle tillföra mycket, inte bara bostäder och miljövänlig robust arkitektur till city. En skyskrapa i trä skulle därtill bli ett nytt klassiskt landmärke i staden.

Centerpartiet har också föreslagit ett program för wasted spaces, det vill säga döda ytor som staden inte använder, som istället skulle kunna fyllas av liv och glädje av civilsamhället såväl som driftiga entreprenörer.

Vi välkomnar att visionen för city tar upp överdäckning av Västra city för att möjliggöra en ny stadsdel för bostäder, kontor och handel. Att bygga Klarastaden är något Centerpartiet drivit i flera år.

Slutligen är Centerpartiet kritiskt till hur kontoren väljer att redovisa uppdraget att komma med förslag på principer för samfinansiering av offentliga platser. I ärendet konstateras att det inte går att utforma sådana principer utan att det behöver avgöras från fall till fall. Dessutom konstateras att huvudprincipen är att om staden inte har medel att genomföra en åtgärd ska den normalt sett inte genomföras. Centerpartiet vill mer och vet att det går att göra mer.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Daniel Helldén (MP) ställer förslagen att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Daniel Helldén (MP) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Daniel Helldén m.fl. (MP), Jan Valeskog m.fl. (S) och Sara Stenudd (V).

Reservation

Vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Patrik Silverudd (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Karin Ernlund (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Mikael Valier (KD) instämmer i förslag från vice ordföranden Cecilia Brinck m.fl. (M).

Vid protokollet
Åse Geschwind

Rätt utdraget intygar:
